

א וועכנטליכע בלעטל ארויס געגעבן דורך בני אמונים

ובל מאמנים

פרשת פקודי

פערל ווערטער איבער אמן און תפילה אין די פרשה

מאוצרות אמונים

צוריק באקומען דעם משכון איז אנגעהאנגען אין תפילה

”אֲלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁפַּן הַעֲדוּת” (לח כא)

רש"י ערקלערט אז די תורה האט געשריבן צוויי מאל 'המשכון משכן' כדי מרמז צו זיין אויפן בית המקדש וואס איז צוויי מאל פארמערט געווארן. סיי דער בית ראשון און סיי דער בית שני, וועגן די בכירות פון די אידן.

פרעגט רבי יהושע פון אויסטרווא: וויאזוי האט דער אויבשטער פארמערט די בית המקדש וועגן אונזערע זינד, אונזער גאנצע לעבן איז אנגעהאנגען אין דעם, און עס שטייט דאך (לעיל כו) "לא יחבל רחמים ורכב פי נפש הוא חבל" און פון דעם לערנט מען ארויס אז דער פארבארגער טאר נישט נעמען א משכון אדערלעכע זאכן וואס אין דעם איז אנגעהאנגען "אוכל נפש" (ראה רש"י שם)?

נאר, אויב וואלטן מיר געפילט אז אונזער לעבן און קיין בית המקדש איז נישט קיין לעבן, וואלט דער אויבשטער זיך צוגעאייילט צוריק געבן דעם משכון, אבער אין די צייט וואס אונזערע בקשות אויף די גאולה שלימה קומען נישט ארויס פון טיפן הארץ, און אן צופילן ריכטיג וואס עס פעלט אונז, ממילא האלט זיך אויף די גאולה.

ווי מער מיר וועלן שפירן און פילן אז עס פעלט אונז און מיר וועלן דאווענען פון טיפן הארץ אז ער זאל שוין צוריק קומען רועהן אין ירושלים, אזוי וועט דער אויבשטער רחמנות האבן אויף אונז און צוויילן צוריק געבן דעם משכון וואס ער האט אוועק גענומען צוליב אונזערע זינד.

א תפילה אין די וואוינונג פון די צדיקים

”אֲלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁפַּן הַעֲדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה” (לה כא)

דער גאון רבי יהודה אסאד ברענגט אין זיין ספר 'דברי מהרי"א' אין אונזער פרשה, אין נאמען פון מדרש: משה רבינו ע"ה האט געפרעגט דעם אויבערשטן, אויב דער בית המקדש וועט חרוב ווערן ווי וועט רוהען די שכינה? האט ער אים געואנט: אויף די ל"ו צדיקים.

לויט דעם טייטש דער מהרי"א בדרך רמז: 'אלה' - איז בגימטריה ל"ו, ד.מ.: אויף ל"ו צדיקים וועט רועהן די שכינה אין די צייט וואס עס וועט זיין 'פקודי המשכון משכן העדות' - ווען עס וועט חלילה פעלן די משכון העדות ביים חורבן בית המקדש.

ענליך צו דעם שטייט אין 'דרשות הר"ן' (הדרוש השמיני): "עס איז נישט קיין ספק אז עס איז ראוי אז מיר זאלן גלייבן, אז אזוי ווי אין די צייט וואס דער בית המקדש איז געשטאנען, איז פון דארט נשפע געווארן די נבואה און די חכמה, אז פון דארט איז געקומען די שפע צו אלע אידן, אזוי אויך אין יעדן דור קומט אראפ די שפע צו די נביאים און די חכמים, וואס זיי אליין זענען ווי דער בית המקדש".

און אזוי האט דער ציילט הרב יוסף בוקסבוים זצ"ל, דער גרינדער פון 'מכון ירושלים': נאך מירן חתונה האבן איר געוואוינט אין די הויז וואס האט געהערט צו מיינע עלטערן און דארט האט אויך געוואוינט דער טשעבינער רב זצ"ל, אין יאר תשכ"ו, א קורצע צייט נאך זיין פטירה, האבן איר באמערקט ווי דער צדיק רבי אריה לעווין זצ"ל שטייט ביים אריינגאנג פון אונזער הויז מיט א תהלים אין זיין האנט און ער ווארפט זיך פון געוויין.

ווען איך האב אים געפרעגט וואס איז דאס, האט ער מיר ערקלערט: איינער פון מיינע באקאנטע איז זייער קראנק,

האב איך געזוכט א פלאץ וואו דארט וועל איך קענען אויסגיין מיין הארץ ביים דאווענען, און וויבאלד דעמאלטס האבן די אידן נישט געהאט קיין צוטריט צום כותל המערבי, האבן איר באשלאסן אז דא, נאנט צו דעם גרויסן שטוב וואו פון דארט איז ארויסגעקומען אזויפיל תורה און הוראה פאר כלל ישראל און דא האבן די צובראכענע הערצער און באדערפטע געטראפן א טרייסט - איז דא די מערסטע פאסיג צו דאווענען.

די מאה ברכות זענען צו שטארקן די אמונה

”וְאֵת אֲדָנָי הַפְּרִכֵּת מֵאֵת אֲדָנָי” (לה כז)

דער 'בעל הטורים' זאגט: אקעגן די הונדערט [אדנים] שוועלן וואס איז געווען אין משכון, האבן די חכמים מתקן צו זאגן די מאה ברכות יעדן טאג, און א רמז אויף דעם טרעפן מיר אין די פסוק (שה"ש טו): "מִסִּדָּיִם עַל אֲדָנָי פֶּזֶז", 'על' איז בגימטריה הונדערט.

ליינט צו דער 'חידושי הר"ם': די ווארט 'אדן' איז א רמז אויף א ברכה וואס איר ציל איז אריין ברענגען אין אונזערע הערצער די וויכטיגע ידיעה אז דער אויבשטער איז דער 'אדון הכל', דער האר אויף אלעס, און אזוי ווי די שוועלן האבן אוועק געשטעלט און געשטארקט די משכון, אזוי אויך פארשטארקן די מאה ברכות די ריינע אמונה.

אינזין האבן ביים דאווענען כאשר צוה ה'

”וַיִּשְׁעוּ אֶת בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה” (לס א)

חז"ל זאגן (ירושלמי ברכות ד א) אז די 'שמונה עשרה' האבן די אנשי כנסת הגדולה מתקן געווען אקעגן די אכצן מאל וואס די תורה דערמאנט ביי די מלאכת המשכון 'כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה".

די עבודה פון מייחד זיין

”עֲבֹדֶת ה' יוֹם” (לה כא)

'הלוי' איז בגימטריה צ"א וויפיל עס איז די גימטריה 'אמן', און מ'קען זאגן אז דורך די לוי'ס וואס האבן געטוהן זייער עבודה אין בית המקדש איז געטוהן געווארן די יחוד אין די שמות הקדושים, ענליך צו די יחוד וואס ווערט דורך ענטפערן 'אמן' וואס איז בגימטריה הוי"ט און דאס.

ב'ת עין פר' פקודי

ערקלערט דער מגיד רבי ראובן קארעלענשטיין זצ"ל: אויך בצלאל, וואס די בוי ארבעט פון די משכון איז איבער געגעבן געווארן צו אים, זאגן חז"ל (ברכות נה א) אז ער האט געקענט צוזאם שטעלן די אותיות וואס די הימל מיט די ערד זענען באשאפן געווארן דורך זיי, ד.מ. אלע סודות התורה האט ער געוואוסט. אויב אזוי, איז מסתבר צו זאגן אז בצלאל האט אויך געקענט אליין וויסן וואו אוועק שטעלן יעדע ברעט און יעדע כלי.

אויב אזוי וואלט ער דאך געקענט האבן א אייגענע מיינונג אין יעדע ענין ביים בויען דעם משכון, אבער די תורה זאגט אונז אכצן מאל אז אלעס האט ער געטוהן נאר 'כאשר צוה ה' את משה', אן אריינמישן זיין מיינונג.

לויט דעם קענען מיר פארשטיין די פארבינדונג צו שמונה עשרה; ביים דאווענען געהטן מיר פארשידענע בקשות אויף אלע אונזערע געברויכן, אבער מיר דארפן זיך לערנען פון בצלאל אז ביי אלע אונזערע בקשות דארפן מיר אוועק קוקן פון אונזערע געברויכן, און אינזין האבן נאר וועגן כבוד שמים, כדי מיר זאלן קענען דינען דעם אויבערשטן ווי עס דארף צו זיין.

השראת השכינה אויך אין די געווענליכע לעבן

”וַיִּבְרָךְ אֹתָם מֹשֶׁה” (לס מט)

רש"י ערקלערט: ער האט זיי געוואונטשן "יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם".

משה רבינו האט געוואונטשן כלל ישראל אז זיי זאלן זוכה זיין צו השראת השכינה נישט נאר שבתים און ימים טובים, נאר אויך אינמיטן וואך, ווען מ'איז פארנומען מיט די ארבעט. און אויף דעם געהטן מיר ביי די תפילות פון יום טוב: "והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדך לחיים...". ד.מ. אויך ווען מיר זענען פאר די געווענליכע לעבנס שטייגער זאל נמשך ווערן אויף אונז די השפעה פון די ימים טובים.

די תפילה פון רבי נחוניא

”וַיִּתֵּן אֶת הַשְּׁלֹחַן בְּאֵהָל מוֹעֵד עַל יַד הַמִּשְׁכָּן צִפְנָה... וַיִּשֶׂא אֶת הַמִּזְבֵּחַ... עַל יַד הַמִּשְׁכָּן נְגָה” (לס נככד)

די גמרא זאגט (בבב כה ב) אז נאכט פון רבי יצחק: "הרובה שיתכן ידים [ד.מ. דער וואס וויל קלוג ווערן זאל ביים דאווענען אויסדרייען זיין פנים אויף די דרום זייט (רש"י) והרובה שיעשיר יצפין [און דער וואס וויל רייך ווערן זאל אויסדרייען זיין פנים אויף די צפון זייט], און דער סימן דערזוי איז: שלאח בצפון [שלוחן איז א רמז אויף פרנסה איז געווען אין צפון] ומנורה בדרום [און די מנורה וואס איז מרמז אויף חכמה איז געווען אין דרום]."

מיט דעם ערקלערט דער גאון רבי דוד הכהן שיף זצ"ל אב"ד לאנדאן דעם לשון פון די משנה אין ברכות (כח ב): "רבי נחוניא בן הקנה האט געדאוונט א קורצע תפילה ווען ער איז אריין אין בית המדרש און ווען ער איז ארויס. האבן זיי אים געפרעגט: 'מה מקום לתלה זו, ד.מ. וואס איז די באדייט פון די תפילה?' האט ער זיי געזאגט: 'ווען איך גיי אריין דאון איך אז עס זאל נישט ארויסקומען דורך מיר א שטרובל, און ווען איך גיי ארויס לויב איך דעם אויבערשטן אויף מייין חלק', לכאורה קען מען מדקדק זיין וואס איז די טייטש: 'מה מקום לתפילה זו; זיי וואלטן געדארפט פרעגן: 'וואס איז די טעם פון די צוויי תפילות?' ערקלערט ער: די חברים פון רבי נחוניא האבן געזעהן אז ביי ביידע תפילות וואס ער האט געדאוונט, אריינגעדיגט און ארויסגעדיגט, האט ער אויסגעדייט זיין פנים אויף דרום, דערביי האבן זיי אים געפרעגט: 'מה מקום לתפילה זו?' ריכטיג טאקע אז ווען דו גייסט אריין אין שוהל דארפסטו זיך אויסדרייען אויף די דרום זייט, ווייל דו דאוונסט דאך זוכה זיין צו חכמה, אבער ווען דו גייסט ארויס צו דינע געשעפטן וואלטסטו דאך דאך געדארפט דאווענען אויף די צפון זייט כדי דו זאלסט רייך ווערן.

האט רבי נחוניא זיי געענטפערט: אויך ווען איך גיי ארויס דאון איך אויף חכמה און נישט אויף די הצלחה אין די געשעפטן, ווייל דעמאלטס דאנקן איך דעם אויבערשטן אויף דעם וואס דער אויבשטער האט מיר געהאלפן צו זיין פון די וואס לערנען תורה.

לשון זהב - הקדמת המו"ל

א מעשה רב פונעם בעל הלבושים

דעם קומענדיגן זונטאג בעל"ט געפאלט די יארצייט פון הגה"ק רבי מרדכי יפה זצ"ל דער בעל הלבושים (נפ' ג' אדר ב' ה"א שע"ב)

עס איז ברייט באקאנט די מעשה וואס האט פאסירט מיט אים אין די צייט וואס ער האט געלערנט מיט דעם 'הכם אבוהב', ווען בשווג ער איז געווען גענוצט פאר אן ארבעט פון א קליין יונגל, און דער אויבדערמאנטער חכם האט אים אריין געלייגט אין א 'חרם', כדי אים צו מציל זיין פון א עונש פון טויט רח"ל, און ער האט נישט אראפגענומען פון אים די חרם ביז ער האט זיך אונטערגענומען צו דרש'ענען און יעדע פלאץ, און אויסלערנען זיינע קינדער די חשיבות פון ענטפערן אמן און דעם גרויסן שטראף פון דער וואס גיט נישט אכטונג אויף דעם. די מעשה ווערט געברענגט באריכות אין די הקדמה פון זיין ספר 'לבוש התכלת', און אין ענדע שטייט:

”וועגן דעם, זאל יעדער ערליכער איד ליינען די מעשה איינמאל אין א חודש, און איבער זאגן פאר די הויזגעזונד דעם גרויסן שטראף פון דער וואס ענטפערט נישט קיין אמן...”

אויך איך זאג די ברכות השחר בחברותא

